روش توسعه چابک معماری سازمانی - نمای کلان (Big Picture)

حرکت از راهبردها و الزامات تا برنامه تحول و اجرای پروژه‌های هوشمندسازی در چرخه‌ای چابک و تکرارشونده

ورودی‌های کلیدی

- نیازمندی‌ها و چالش‌های سازمان
- الگوها و مدل‌های مرجع
- استانداردها و چارچوب‌ها
- قوانین و مقررات
- الزامات و تکالیف بالادستی
- راهبردها و اهداف سازمان

گام صفر — آماده سازی و تعریف طرح (0)

- انتخاب چارچوب، الگوها و استانداردها
- شناسایی ذینفعان
- فرهنگ‌سازی و آموزش
- انتخاب و راه‌اندازی ابزارها
- تشکیل تیم معماری
- تعریف اصول معماری
- تصویب طرح معماری
- انتخاب مشاور (در صورت نیاز)
- تهیه RFP و شرح خدمات معماری

خروجی: طرح معماری سازمانی مصوب

گام یک — معماری کسب و کار (1)

ساختار سازمانی → فرآیندها → خدمات → قابلیت‌ها → مأموریت و اهداف

محورهای اصلی

- همراستایی کسب‌وکار و فناوری اطلاعات
- چابک‌سازی و کوچک‌سازی ساختار
- دیجیتالی‌سازی و کارآمدسازی فرآیندها
- هوشمندسازی خدمات

تحلیل شکاف و طراحی وضعیت مطلوب

خروجی‌های کلیدی: شناسنامه خدمت، شناسنامه فرآیند، نمودار ساختار سازمانی

گام دو - معماری فناوری اطلاعات (سه دامنه)

معماری اطلاعات و داده (2-1)

- موجودیت‌های داده
- مدل داده و روابط
- مالکیت و کیفیت داده
- تبادل و پکپارچگی داده
- حکمرانی و مدیریت داده
- راهکارهای داده‌محور

خروجی کلیدی: شناسنامه موجودیت‌های داده‌ای و پایگاه‌های داده

معماری نرم‌افزار کاربردی (2-2)

- سبد نرم‌افزارهای موجود
- سامانه‌های جدید موردنیاز
- مدرن‌سازی و پکپارچه‌سازی
- استانداردها و متدها
- نیازمندی‌های سیستمی
- راهکارهای نرم‌افزاری

خروجی کلیدی: شناسنامه نرم‌افزارهای کاربردی (موجود و جدید)

معماری زیرساخت فناوری و امنیت (2-3)

- زیرساخت ابری و مراکز داده
- شبکه و ارتباطات
- مجازی‌سازی و ذخیره‌سازی
- امنیت و تداوم کسب‌وکار
- پایش و مدیریت زیرساخت
- راهکارهای زیرساختی

خروجی کلیدی: شناسنامه زیرساخت‌های فناوری و الزامات امنیتی

پکپارچگی، همراستایی و اعتبارسنجی بین همه دامنه‌های معماری

تحلیل شکاف و استخراج راهکارهای معماری سازمانی (در چهار لایه)

گام سه — تدوین برنامه تحول با محوریت هوشمندسازی (3)

- تعیین اولویت‌ها و ابتکارات
- بسته راهکارهای معماری
- نقشه راه پروژه‌ها
- شاخص‌ها و سنجه‌های موفقیت
- مدل تأمین مالی و منابع

خروجی: برنامه تحول و نقشه راه

گام چهار — حاکمیت معماری سازمانی (4)

- سیاست‌ها و استانداردها
- فرایندها و رویه‌های معماری
- مدیریت تغییر و پایش
- ارزیابی بلوغ معماری
- مدیریت دانش معماری

خروجی: نظام حاکمیت معماری

اجرای پروژه‌های هوشمندسازی

- طراحی تفصیلی
- توسعه و پیاده‌سازی
- آزمایش و یکپارچه‌سازی
- انتقال به محیط عملیاتی

خروجی: سرویس‌ها و قابلیت‌های جدید

استقرار و بهره‌برداری

- راه‌اندازی و استقرار سرویس‌ها
- آموزش و توانمندسازی کاربران
- پشتیبانی و عملیات روزمره
- مدیریت عملکرد سرویس‌ها

خروجی: سرویس‌های عملیاتی

پایش و ارزیابی

- پایش شاخص‌ها و عملکرد
- ارزیابی تحقق اهداف
- شناسایی بهبودها
- بازخورد و پادگیری

خروجی: گزارش پایش و بهبود

بازخورد و پادگیری

شروع چرخه بعدی معماری

ویژگی‌های روش چابک

- چرخه‌های کوتاه (حداکثر شش‌ماهه)
- تمرکز بر اولویت‌ها و نتایج ملموس
- مازولار و قابل‌تکرار
- منطبق با نیازمندی خاص سازمان
- پکپارچگی با تحول دیجیتال

نتایج و منافع کلیدی

- همراستایی راهبرد و اجرا
- ارزش‌آفرینی سریع و مستمر
- کاهش ریسک و هزینه
- افزایش چابکی و بهره‌وری
- تحول دیجیتال و هوشمندسازی
- تصمیم‌گیری داده‌محور
- ارائه خدمات بهتر به مردم

راهنمای رنگ‌ها

- کسب‌وکار
- داده
- حاکمیت و پایش
- برنامه و اجرا